

Πρὸς Κορινθίους Β

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ **1**
 Τιμόθεος¹ ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὐσῃ ἐν Κορίνθῳ,²
 σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾃ:³ χάρις ὑμῖν **2**
 καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. **3**
 Εὐλογητὸς⁴ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ
 πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν⁵ καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως,⁶ ὁ **4**
 παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι
 ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς παρακλήσεως⁶ ἧς
 παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ **5**
 παθήματα⁷ τοῦ χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ τοῦ χριστοῦ
 περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις⁶ ἡμῶν. Εἴτε δὲ θλιβόμεθα,⁸ ὑπὲρ **6**
 τῆς ὑμῶν παρακλήσεως⁶ καὶ σωτηρίας, τῆς ἐνεργουμένης⁹ ἐν
 ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων⁷ ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν: καὶ ἡ
 ἐλπίς ἡμῶν βεβαία¹⁰ ὑπὲρ ὑμῶν: εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς
 ὑμῶν παρακλήσεως⁶ καὶ σωτηρίας: εἰδότες ὅτι ὥσπερ κοινωνοί¹¹ **7**
 ἐστε τῶν παθημάτων,⁷ οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως.⁶ Οὐ γὰρ **8**
 θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν,¹² ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁴ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ⁵ οἰκτιρμός, οὔ, ὁ, compassion, pity. ⁶ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁷ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ⁸ θλίβω, press, oppress. ⁹ ἐνεργέω, work, effect. ¹⁰ βεβαίος, firm, secure. ¹¹ κοινωνός, οὔ, ὁ, partner, sharer. ¹² ἀγνοέω, not know, be unaware.

γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ,¹ ὅτι καθ' ὑπερβολὴν² ἐβαρῆθημεν³
 ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι⁴ ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν. Ἀλλὰ ⁹
 αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα⁵ τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ
 πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς
 νεκρούς· ὃς ἐκ τηλικούτου⁶ θανάτου ἐρρύσατο⁷ ἡμᾶς καὶ ρύεται,⁷ ¹⁰
 εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι ρύσεται,⁷ συννυπουργούντων⁸ καὶ ¹¹
 ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει,⁹ ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς
 ἡμᾶς χάρισμα¹⁰ διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ὑμῶν.

Ἡ γὰρ καύχησις¹¹ ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον¹² τῆς ¹²
 συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ἀπλότητι¹³ καὶ εἰλικρινείᾳ¹⁴ θεοῦ, οὐκ
 ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ¹⁵ ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ, ἀνεστράφημεν¹⁶ ἐν τῷ
 κόσμῳ, περισσοτέρως¹⁷ δὲ πρὸς ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ¹³
 ὑμῖν, ἀλλ' ἣ ἂ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε, ἐλπίζω δὲ ὅτι
 καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε· καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ ¹⁴
 μέρους, ὅτι καύχημα¹⁸ ὑμῶν ἐσμέν, καθάπερ¹⁹ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν
 τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.

¹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ² ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ³ βαρέω, burden, weigh down. ⁴ ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ⁵ ἀπόκριμα, τος, τό, sentence, decision. ⁶ τηλικούτος, so great, so large. ⁷ ῥύομαι, rescue, save. ⁸ συννυργέω, join in helping, help together. ⁹ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹⁰ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ¹¹ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹² μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹³ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹⁴ εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ¹⁵ σαρκικός, fleshly, carnal. ¹⁶ ἀναστρέφω, return, live. ¹⁷ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁸ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁹ καθάπερ, even as, just as.

Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει¹ ἐβουλόμην ἔλθεῖν πρὸς ὑμᾶς τὸ 15
 πρότερον,² ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε· καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς 16
 Μακεδονίαν,³ καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας³ ἔλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ
 ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι⁴ εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Τοῦτο οὖν 17
 βουλευόμενος,⁵ μήτι⁶ ἄρα⁷ τῇ ἐλαφρίᾳ⁸ ἐχρησάμην;⁹ Ἡ ἃ
 βουλεύομαι,⁵ κατὰ σάρκα βουλεύομαι,⁵ ἵνα ἢ παρ' ἐμοὶ τὸ Ναί,
 ναὶ καὶ τὸ Οὐ, οὐ; Πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς 18
 ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο Ναὶ καὶ οὐ. Ὁ γὰρ τοῦ θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς 19
 χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ¹⁰
 καὶ Τιμοθέου,¹¹ οὐκ ἐγένετο Ναὶ καὶ Οὐ, ἀλλὰ Ναὶ ἐν αὐτῷ
 γέγονεν. Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ Ναί, καὶ ἐν 20
 αὐτῷ τὸ Ἀμήν, τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. Ὁ δὲ βεβαιῶν¹² 21
 ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς χριστόν, καὶ χρίσας¹³ ἡμᾶς, θεός· ὁ καὶ 22
 σφραγισάμενος¹⁴ ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα¹⁵ τοῦ πνεύματος
 ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι 23
 φειδόμενος¹⁶ ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόρινθον.¹⁷ Οὐχ ὅτι 24
 κυριεύομεν¹⁸ ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί¹⁹ ἐσμεν τῆς

¹ πεποιθήσις, εὖ, ἡ, confidence, trust. ² πρότερον, formerly, before. ³ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁴ προπέμπω, send before, send forth. ⁵ βουλεύω, deliberate, take counsel. ⁶ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁷ ἄρα, so? (introduces a question). ⁸ ἐλαφρία, ας, ἡ, vacillation, levity. ⁹ χρᾶσθαι, use, make use of. ¹⁰ Σιλουανός, οὔ, ὁ, Silvanus. ¹¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹² βεβαιῶ, confirm, secure. ¹³ χρίω, anoint. ¹⁴ σφραγίζω, seal, set a seal upon. ¹⁵ ἀρραβῶν, ὦνος, ὁ, earnest, pledge. ¹⁶ φείδομαι, spare, abstain. ¹⁷ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ¹⁸ κυριεύω, be lord over, rule. ¹⁹ συνεργός, οὔ, ὁ, fellow worker.

χαρᾶς ὑμῶν: τῇ γὰρ πίστει ἐστήκατε.

Ἐκρίνα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ¹ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. **2**

Εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ² ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ εὐφραίνων³ με, εἰ μὴ ὁ
λυπούμενος² ἐξ ἐμοῦ; Καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν **3**
λύπῃ¹ ἔχω ἅφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς,
ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν. Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ **4**
συνοχῆς⁴ καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων,⁵ οὐχ ἵνα
λυπηθῇτε,² ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως⁶
εἰς ὑμᾶς.

Εἰ δέ τις λελύπηκεν,² οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν,² ἀλλὰ ἀπὸ μέρους – ἵνα **5**
μὴ ἐπιβαρῶ⁷ – πάντας ὑμᾶς. Ἰκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία⁸ **6**
αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων: ὥστε τοῦναντίον⁹ μᾶλλον ὑμᾶς **7**
χαρίσασθαι¹⁰ καὶ παρακαλέσαι, μήπως¹¹ τῇ περισσοτέρᾳ¹² λύπῃ¹
καταποθῇ¹³ ὁ τοιοῦτος. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι¹⁴ εἰς αὐτὸν **8**
ἀγάπην. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν¹⁵ ὑμῶν, **9**
εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοι¹⁶ ἔστε. Ὡ δέ τι χαρίζεσθε,¹⁰ καὶ ἐγώ: καὶ γὰρ **10**
ἐγὼ εἴ τι κεχάρισμαι,¹⁰ ᾧ κεχάρισμαι,¹⁰ δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ
χριστοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν¹⁷ ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ: οὐ γὰρ **11**

¹λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ²λυπέω, grieve, pain. ³εὐφραίνω, rejoice, cheer. ⁴συνοχή, ης, ἡ, dismay, anguish. ⁵δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ⁶περισσῶς, abundantly, exceedingly. ⁷ἐπιβαρέω, burden weigh down, burden. ⁸ἐπιτιμία, ας, ἡ, punishment. ⁹τοῦναντίον, on the contrary. ¹⁰χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹¹μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹²περισσός, excessive, abundant. ¹³καταπίνω, drink down, swallow. ¹⁴κυρῶω, confirm, ratify. ¹⁵δοκιμή, ης, ἡ, proof, approval. ¹⁶ὑπήκοος, obedient, listening to. ¹⁷πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of.

αὐτοῦ τὰ νοήματα¹ ἀγνοοῦμεν.²

Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα³ εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ 12

θύρας μοι ἀνεωγμένης ἐν κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν⁴ τῷ 13

πνεύματί μου, τῷ μὴ εὔρεϊν με Τίτον⁵ τὸν ἀδελφόν μου: ἀλλὰ

ἀποταξάμενος⁶ αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.⁷ Τῷ δὲ θεῷ 14

χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι⁸ ἡμᾶς ἐν τῷ χριστῷ, καὶ τὴν

ὁσμὴν⁹ τῆς γνώσεως¹⁰ αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ.

Ὅτι χριστοῦ εὐωδία¹¹ ἐσμὲν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν 15

τοῖς ἀπολλυμένοις: οἷς μὲν ὁσμὴ⁹ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ 16

ὁσμὴ⁹ ζωῆς εἰς ζωὴν. Καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός; Οὐ γὰρ ἐσμεν 17

ὡς οἱ λοιποὶ, καπηλεύοντες¹² τὸν λόγον τοῦ θεοῦ: ἀλλ' ὡς ἐξ

εἰλικρινείας,¹³ ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ, κατενώπιον¹⁴ τοῦ θεοῦ, ἐν χριστῷ

λαλοῦμεν.

Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν;¹⁵ Εἰ μὴ χρῆζομεν,¹⁶ ὥς τινες, 3

συστατικῶν¹⁷ ἐπιστολῶν¹⁸ πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν;¹⁷ 2

Ἡ ἐπιστολὴ¹⁸ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστέ, ἐγγεγραμμένη¹⁹ ἐν ταῖς καρδίαις

ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων

¹ νόημα, τος, τό, thought, mind. ² ἀγνοέω, not know, be unaware. ³ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ⁴ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ⁵ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ⁶ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ⁷ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁸ θριαμβεύω, lead in a triumphal procession. ⁹ ὁσμὴ, ἡς, ἡ, smell, aroma. ¹⁰ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹¹ εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell. ¹² καπηλεύω, trade in, peddle. ¹³ εἰλικρινεία, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ¹⁴ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ¹⁵ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁶ χρῆζω, need, have need of. ¹⁷ συστατικός, commendatory. ¹⁸ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁹ ἐγγράφω, inscribe, write.

ἀνθρώπων: φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ¹ χριστοῦ 3
 διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη² οὐ μέλανι,³ ἀλλὰ
 πνεύματι θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξίν⁴ λιθίναις,⁵ ἀλλ' ἐν πλαξίν⁴
 καρδίαις σαρκίनाς.⁶ Πεποιθήσιν⁷ δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ 4
 χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν: οὐχ ὅτι ἱκανοὶ ἐσμεν ἑαυτῶν 5
 λογίσασθαι τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης⁸ ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ: 6
 ὃς καὶ ἱκάνωσεν⁹ ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ
 γράμματος,¹⁰ ἀλλὰ πνεύματος: τὸ γὰρ γράμμα¹⁰ ἀποκτένει, τὸ δὲ
 πνεῦμα ζωοποιεῖ.¹¹ Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν,¹⁰ 7
 ἐντετυπωμένη¹² ἐν λίθοις, ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι
 ἀτενίσαι¹³ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως διὰ τὴν
 δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην,¹⁴ πῶς οὐχὶ 8
 μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; Εἰ γὰρ ἡ 9
 διακονία τῆς κατακρίσεως¹⁵ δόξα, πολλῶ μᾶλλον περισσεύει ἡ
 διακονία τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. Καὶ γὰρ οὐ δεδόξασται τὸ 10
 δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει, ἔνεκεν¹⁶ τῆς ὑπερβαλλούσης¹⁷
 δόξης. Εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον,¹⁴ διὰ δόξης, πολλῶ μᾶλλον τὸ 11
 μένον, ἐν δόξῃ.

¹ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ² ἐγγράφω, inscribe, write. ³ μέλαν, ink. ⁴ πλάξ, πλακός, ἡ, tablet, table. ⁵ λίθινος, of stone, made of stone. ⁶ σὰρκινος, of the flesh, fleshly. ⁷ πεποιθήσις, εὐς, ἡ, confidence, trust. ⁸ ἱκανότης, ἡτος, ἡ, fitness, sufficiency. ⁹ ἱκανόω, make sufficient, qualify. ¹⁰ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ¹¹ ζωοποιέω, make alive, make to live. ¹² ἐντυπόω, carve, impress. ¹³ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁴ καταργέω, make ineffective, abolish. ¹⁵ κατάκρισις, εὐς, ἡ, condemnation, act of condemnation. ¹⁶ ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ¹⁷ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass.

ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα:¹ καὶ οὐ 12
καθάπερ² Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα³ ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ,
πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι⁴ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ
καταργουμένου:⁵ ἀλλ' ἐπωρώθη⁶ τὰ νοήματα⁷ αὐτῶν: ἄχρι γὰρ 14
τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα³ ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει⁸ τῆς παλαιᾶς⁹
διαθήκης μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον,¹⁰ ὃ τι ἐν χριστῷ
καταργεῖται.⁵ Ἀλλ' ἕως σήμερον, ἡνίκα¹¹ ἀναγινώσκεται 15
Μωϋσῆς, κάλυμμα³ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται.¹² Ἡνίκα¹¹ δ' 16
ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον, περιαιρεῖται¹³ τὸ κάλυμμα.³ Ὁ δὲ 17
κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν: οὗ¹⁴ δὲ τὸ πνεῦμα κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία.
Ἡμεῖς δὲ πάντες, ἀνακεκαλυμμένῳ¹⁰ προσώπῳ τὴν δόξαν 18
κυρίου κατοπτριζόμενοι,¹⁶ τὴν αὐτὴν εἰκόνα¹⁷ μεταμορφούμεθα¹⁸
ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ² ἀπὸ κυρίου πνεύματος.

Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς ἡλεήθημεν,¹⁹ οὐκ 4
ἐκκακοῦμεν:²⁰ ἀλλὰ ἀπειπάμεθα²¹ τὰ κρυπτὰ²² τῆς αἰσχύνης,²³ μὴ 2
περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ²⁴ μηδὲ δολοῦντες²⁵ τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει²⁶ τῆς ἀληθείας συνιστῶντες²⁷ ἑαυτοὺς

¹ χράσθαι, use, make use of. ² καθάπερ, even as, just as. ³ κάλυμμα, τος, τό, covering, veil. ⁴ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁵ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁶ παρώω, harden, render callous. ⁷ νόημα, τος, τό, thought, mind. ⁸ ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ⁹ παλαιός, old, ancient. ¹⁰ ἀνακαλύπτω, uncover, unveil. ¹¹ ἡνίκα, when, at which time. ¹² κεῖμαι, lie, be laid. ¹³ περιαιρέω, cast off, take away. ¹⁴ οὗ, where, when. ¹⁵ ἐλευθερία, ας, ἡ, liberty, freedom. ¹⁶ κατοπτρίζομαι, show as in a mirror, mirror. ¹⁷ εἰκόν, όνος, ἡ, image, likeness. ¹⁸ μεταμορφόω, change the form, transform. ¹⁹ ἐλεέω, have mercy, pity. ²⁰ ἐκκακέω, am faint, am weary. ²¹ ἀπείπον, speak out, renounce. ²² κρυπτός, hidden, secret. ²³ αἰσχύνῃ, ης, ἡ, shame. ²⁴ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ²⁵ δολόω, falsify, adulterate. ²⁶ φανέρωσις, εως, ἡ, disclosure, announcement. ²⁷ συνίστημι, commend (transitive), stand with.

πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Εἰ δὲ καὶ 3
 ἔστιν κεκαλυμμένον¹ τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις
 ἐστὶν κεκαλυμμένον:¹ ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου 4
 ἐτύφλωσεν² τὰ νοήματα³ τῶν ἀπίστων,⁴ εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι⁵
 αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν⁶ τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ χριστοῦ, ὅς
 ἐστὶν εἰκὼν⁷ τοῦ θεοῦ. Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ 5
 χριστὸν Ἰησοῦν κύριον: ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. 6
 Ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκοτόους φῶς λάμψαι,⁸ ὅς ἔλαμψεν⁸ ἐν ταῖς
 καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν⁶ τῆς γνώσεως⁹ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ
 ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ χριστοῦ.

Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν¹⁰ τοῦτον ἐν ὀστράκινῳ¹¹ σκεύεσιν,¹² ἵνα ἡ 7
 ὑπερβολὴ¹³ τῆς δυνάμεως ἧ τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν: ἐν παντὶ 8
 θλιβόμενοι,¹⁴ ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι:¹⁵ ἀπορούμενοι,¹⁶ ἀλλ'
 οὐκ ἐξαπορούμενοι:¹⁷ διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι:¹⁸ 9
 καταβαλλόμενοι,¹⁹ ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι: πάντοτε τὴν 10
 νέκρωσιν²⁰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες,²¹ ἵνα
 καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ. Ἀεὶ²² γὰρ 11
 ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ

¹ καλύπτω, cover, veil. ² τυφλόω, blind, make blind. ³ νόημα, τος, τό, thought, mind. ⁴ ἀπιστος, unbelieving, faithless. ⁵ αὐγάζω, see, shine forth. ⁶ φωτισμός, οὐ, ὁ, enlightenment, light. ⁷ εἰκὼν, ὄνος, ἡ, image, likeness. ⁸ λάμπω, shine. ⁹ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹⁰ θησαυρός, οὐ, ὁ, storehouse, treasure. ¹¹ ὀστράκινος, made of earth or clay, made of earth. ¹² σκεῦος, οὐς, τό, vessel, goods (plural). ¹³ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ¹⁴ θλίβω, press, oppress. ¹⁵ στενοχωρέω, press upon, cramp. ¹⁶ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ¹⁷ ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ¹⁸ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ¹⁹ καταβάλλω, strike down, found. ²⁰ νέκρωσις, εως, ἡ, death, putting to death. ²¹ περιφέρω, carry about, carry around. ²² ἀεὶ, always, ever.

ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ¹ σαρκὶ ἡμῶν. Ὡστε ὁ μὲν 12
 θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται,² ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. Ἐχοντες δὲ τὸ 13
 αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, Ἐπίστευσα,
 διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν: εἰδότες ὅτι 14
 ὁ ἐγείρας τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ
 παραστήσει σὺν ὑμῖν. Τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις 15
 πλεονάσασα³ διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν⁴ περισσεύσῃ εἰς
 τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.

Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν,⁵ ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος 16
 διαφθείρεται,⁶ ἀλλ' ὁ ἔσωθεν⁷ ἀνακαινοῦται⁸ ἡμέρα καὶ ἡμέρα. 17
 Τὸ γὰρ παραυτίκα⁹ ἐλαφρόν¹⁰ τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ'
 ὑπερβολὴν¹¹ εἰς ὑπερβολὴν¹¹ αἰώνιον βάρος¹² δόξης κατεργάζεται
 ἡμῖν, μὴ σκοπούντων¹⁴ ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ 18
 βλεπόμενα: τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα:¹⁵ τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα
 αἰώνια.

Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος¹⁶ ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους¹⁷ 5
 καταλυθῇ,¹⁸ οἰκοδομῇ¹⁹ ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον,²⁰

¹ θνητός, subject to death, mortal. ² ἐνεργέω, work, effect. ³ πλεονάζω, superabound, make to abound. ⁴ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ⁵ ἐκκακέω, am faint, am weary. ⁶ διαφθείρω, destroy utterly, spoil. ⁷ ἔσωθεν, from within, within. ⁸ ἀνακαινώνω, renew, amend. ⁹ παραυτίκα, immediately, for the moment. ¹⁰ ἐλαφρός, light, easy to bear. ¹¹ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ¹² βάρος, οὐς, τό, burden, weight. ¹³ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁴ σκοπέω, look at, contemplate. ¹⁵ πρόσκαιρος, temporary, passing. ¹⁶ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ¹⁷ σκήνος, οὐς, τό, tent, lodging. ¹⁸ καταλύω, destroy, lodge. ¹⁹ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ²⁰ ἀχειροποίητος, not made with hands, not made by hand.

αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν,¹ τὸ 2
οἰκητήριον² ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι³ ἐπιποθοῦντες·⁴ 3
εἴγε⁵ καὶ ἐνδυσάμενοι⁶ οὐ γυμνοὶ⁷ εὗρεθησόμεθα. Καὶ γὰρ οἱ 4
ὄντες ἐν τῷ σκῆνῃ⁸ στενάζομεν¹ βαρούμενοι·⁹ ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν
ἐκδύσασθαι,¹⁰ ἀλλ' ἐπενδύσασθαι,³ ἵνα καταποθῇ¹¹ τὸ θνητὸν¹²
ὑπὸ τῆς ζωῆς. Ὁ δὲ κατεργασάμενος¹³ ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, 5
ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα¹⁴ τοῦ πνεύματος. Θαρροῦντες¹⁵ 6
οὖν πάντοτε, καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες¹⁶ ἐν τῷ σώματι
ἐκδημοῦμεν¹⁷ ἀπὸ τοῦ κυρίου – διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, 7
οὐ διὰ εἰδους¹⁸ – θαρροῦμεν¹⁵ δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν¹⁹ μᾶλλον 8
ἐκδημῆσαι¹⁷ ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι¹⁶ πρὸς τὸν κύριον. 9
Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα,²⁰ εἴτε ἐνδημοῦντες,¹⁶ εἴτε ἐκδημοῦντες,¹⁷
εὐάρεστοι²¹ αὐτῷ εἶναι. Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ 10
ἔμπροσθεν τοῦ βήματος²² τοῦ χριστοῦ, ἵνα κομίσῃται²³ ἕκαστος
τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθόν, εἴτε κακόν.

¹ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ² οἰκητήριον, οὐ, τό, dwelling, habitation. ³ ἐπενδύομαι, put on over. ⁴ ἐπιποθέω, long for, strain after. ⁵ εἴγε, if indeed, seeing that. ⁶ ἐνδύω, put on, clothe. ⁷ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ⁸ σκῆνος, οὐς, τό, tent, lodging. ⁹ βαρέω, burden, weigh down. ¹⁰ ἐκδύω, take off, put off. ¹¹ καταπίνω, drink down, swallow. ¹² θνητός, subject to death, mortal. ¹³ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁴ ἀρραβών, ὄνος, ὁ, earnest, pledge. ¹⁵ θαρρέω, of good courage, have confidence. ¹⁶ ἐνδημέω, be at home, am at home. ¹⁷ ἐκδημέω, leave, be absent. ¹⁸ εἶδος, οὐς, τό, form, sight. ¹⁹ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ²⁰ φιλοτιμέομαι, have as an ambition, aspire to. ²¹ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ²² βῆμα, τος, τό, judgment seat. ²³ κομίζω, receive, bring.

Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν, θεῶ δὲ 11
 πεφανερώμεθα: ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν
 πεφανερῶσθαι. Οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν¹ ὑμῖν, ἀλλὰ 12
 ἀφορμὴν² διδόντες ὑμῖν καυχήματος³ ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε
 πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ οὐ καρδίᾳ. Εἴτε γὰρ 13
 ἐξέστημεν,⁴ θεῶ: εἴτε σωφρονοῦμεν,⁵ ὑμῖν. Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ 14
 χριστοῦ συνέχει⁶ ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ εἰς ὑπὲρ πάντων
 ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον: καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν 15
 ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι⁷ ἑαυτοῖς ζώσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν
 ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. Ὡστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα 16
 οἴδαμεν κατὰ σάρκα: εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα χριστόν,
 ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν. Ὡστε εἴ τις ἐν χριστῷ, καινὴ 17
 κτίσις:⁸ τὰ ἀρχαῖα⁹ παρῆλθεν,¹⁰ ἰδοὺ, γέγονεν καινὰ τὰ πάντα. Τὰ 18
 δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ, τοῦ καταλλάξαντος¹¹ ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ
 Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς:¹²
 ὥς ὅτι θεὸς ἦν ἐν χριστῷ κόσμον καταλλάσσω¹¹ ἑαυτῷ, μὴ 19
 λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα¹³ αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν
 ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς.¹²

¹ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ² ἀφορμή, ἡς, ἡ, occasion, opportunity. ³ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ⁴ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁵ σωφρονέω, be of sound mind, judgment. ⁶ συνέχω, hold fast, oppress. ⁷ μηκέτι, no longer. ⁸ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ⁹ ἀρχαῖος, old, ancient. ¹⁰ παρέρχομαι, pass by, go by. ¹¹ καταλλάσσω, reconcile. ¹² καταλλαγῆ, ἡς, ἡ, reconciliation. ¹³ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away.

Ὑπὲρ χριστοῦ ὃν πρεσβεύομεν,¹ ὡς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' 20

ἡμῶν: δεόμεθα² ὑπὲρ χριστοῦ, καταλλάγητε³ τῷ θεῷ. Τὸν γὰρ 21

μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς
γενώμεθα δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

Συνεργοῦντες⁴ δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν⁵ τὴν χάριν τοῦ 6

θεοῦ δεῖξασθαι ὑμᾶς – λέγει γάρ, Καιρῷ δεκτῷ⁶ ἐπήκουσά⁷ σου, 2

καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά⁸ σοι: ἰδοὺ, νῦν καιρὸς

εὐπρόσδεκτος,⁹ ἰδοὺ, νῦν ἡμέρα σωτηρίας – μηδεμίαν ἐν μηδενὶ 3

διδόντες προσκοπήν,¹⁰ ἵνα μὴ μωμηθῇ¹¹ ἡ διακονία: ἀλλ' ἐν 4

παντὶ συνιστῶντες¹² ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ

πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις,¹³ ἐν στενοχωρίαις,¹⁴ ἐν πληγαῖς, 5

ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις,¹⁶ ἐν κόποις,¹⁷ ἐν ἀγρυπνίαις,¹⁸ ἐν

νηστείαις,¹⁹ ἐν ἀγνότητι,²⁰ ἐν γνώσει,²¹ ἐν μακροθυμίᾳ,²² ἐν 6

χρηστότητι,²³ ἐν πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ,²⁴ ἐν λόγῳ 7

ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ, διὰ τῶν ὄπλων²⁵ τῆς δικαιοσύνης τῶν

δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν,²⁶ διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας,²⁷ διὰ δυσφημίας²⁸ 8

καὶ εὐφημίας:²⁹ ὡς πλάνοι³⁰ καὶ ἀληθεῖς:³¹ ὡς ἀγνοούμενοι,³² καὶ 9

¹ πρεσβεύω, be an ambassador, am aged. ² δεόμεναι, ask, request. ³ καταλλάσσω, reconcile. ⁴ συνεργέω, work together. ⁵ κενός, empty, vain. ⁶ δεκτός, acceptable, welcome. ⁷ ἐπακούω, hear, listen to. ⁸ βοήθειω, come to the aid of. ⁹ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ¹⁰ προσκοπή, ἥς, ἡ, cause for offense. ¹¹ μωμάομαι, find fault with, criticize. ¹² συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹³ ἀνάγκη, ἡς, ἡ, necessity, distress. ¹⁴ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ¹⁵ πληγή, ἡς, ἡ, blow, wound. ¹⁶ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ¹⁷ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹⁸ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ¹⁹ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ²⁰ ἀγνότης, ητος, ἡ, purity, chastity. ²¹ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ²² μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ²³ χρηστότης, ητος, ἡ, goodness, kindness. ²⁴ ἀνυπόκριτος, sincere, without hypocrisy. ²⁵ ὄπλον, ου, τό, tool, implement. ²⁶ ἀριστερός, left, on the left. ²⁷ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ²⁸ δυσφημία, ας, ἡ, defamation, slander. ²⁹ εὐφημία, ας, ἡ, good report, commendation. ³⁰ πλάνος, deceiver, misleading. ³¹ ἀληθής, true, unconcealed. ³² ἀγνοέω, not know, be unaware.

ἐπιγινωσκόμενοι: ὡς ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοὺ, ζῶμεν: ὡς
 παιδευόμενοι,¹ καὶ μὴ θανατούμενοι:² ὡς λυπούμενοι,³ ἀεὶ⁴ δὲ 10
 χαίροντες: ὡς πτωχοί, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες:⁵ ὡς μηδὲν
 ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες.⁶

Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι,⁷ ἡ καρδία ἡμῶν 11
 πεπλάτνται.⁸ Οὐ στενοχωρεῖσθε⁹ ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε⁹ δὲ ἐν 12
 τοῖς σπλάγχνοις¹⁰ ὑμῶν. Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν¹¹ – ὡς 13
 τέκνοις λέγω – πλατύνθητε⁸ καὶ ὑμεῖς.

Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες¹² ἀπίστοις:¹³ τίς γὰρ μετοχὴ¹⁴ 14
 δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας;¹⁵ Τίς δὲ κοινωνία¹⁶ φωτὶ πρὸς σκότος; 15
 Τίς δὲ συμφώνησις¹⁷ χριστῷ πρὸς Βελίαν;¹⁸ Ἡ τίς μερίς¹⁹ πιστῶ
 μετὰ ἀπίστου;¹³ Τίς δὲ συγκατάθεσις²⁰ ναῶ θεοῦ μετὰ εἰδώλων;²¹ 16
 Ὑμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐστε ζώντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι
 Ἐνοικήσω²² ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐμπεριπατήσω:²³ καὶ ἔσομαι αὐτῶν
 θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός. Διό, Ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν 17
 καὶ ἀφορίσθητε,²⁴ λέγει κύριος, καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἄπτεσθε:
 κἀγὼ εἰσδέξομαι²⁵ ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς 18

¹ παιδεύω, teach, educate. ² θανατόω, put to death, subdue. ³ λυπέω, grieve, pain. ⁴ ἀεὶ, always, ever. ⁵ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ⁶ κατέχω, hold back, hold fast. ⁷ Κορίνθιος, ου, ό, Corinthian. ⁸ πλατύνω, broaden, enlarge. ⁹ στενοχωρέω, press upon, cramp. ¹⁰ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ¹¹ ἀντιμισθία, ας, ή, reward, recompense. ¹² ἑτεροζυγέω, be unevenly yoked, be mismated. ¹³ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁴ μετοχή, ής, ή, sharing, partnership. ¹⁵ ἀνομία, ας, ή, lawlessness, iniquity. ¹⁶ κοινωνία, ας, ή, fellowship, contribution. ¹⁷ συμφώνησις, εως, ή, agreement, harmony. ¹⁸ Βελιάρ, ό, Beliar. ¹⁹ μερίς, ιδος, ή, part, portion. ²⁰ συγκατάθεσις, εως, ή, agreement, union. ²¹ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ²² ἐνοικέω, dwell in, am settled in. ²³ ἐμπεριπατέω, walk about, walk among. ²⁴ ἀφορίζω, separate, set apart. ²⁵ εἰσδέχομαι, receive, welcome.

ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας,¹ λέγει κύριος παντοκράτωρ.²

Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν **7**

ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ³ σαρκὸς καὶ πνεύματος,
ἐπιτελοῦντες⁴ ἁγιωσύνην⁵ ἐν φόβῳ θεοῦ.

Χωρήσατε⁶ ἡμᾶς· οὐδένα ἡδικήσαμεν,⁷ οὐδένα ἐφθείραμεν,⁸ οὐδένα **2**

ἐπλεονεκτήσαμεν.⁹ Οὐ πρὸς κατάκρισιν¹⁰ λέγω· προείρηκα¹¹ γάρ, **3**

ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστὲ εἰς τὸ συναποθανεῖν¹² καὶ συζῆν.¹³

Πολλή μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις¹⁴ ὑπὲρ **4**

ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει,¹⁵ ὑπερπερισσεύομαι¹⁶ τῇ
χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν.

Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν¹⁷ οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν **5**

ἢ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι:¹⁹ ἔξωθεν²⁰ μάχαι,²¹

ἔσωθεν²² φόβοι. Ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς²³ **6**

παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὁ θεός, ἐν τῇ παρουσίᾳ²⁴ Τίτου:²⁵ οὐ μόνον δὲ **7**

ἐν τῇ παρουσίᾳ²⁴ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει¹⁵ ἥ

¹ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ² παντοκράτωρ, ορος, ὁ, ruler of all, Almighty. ³ μολυσμός, οὐ, ὁ, defilement, staining. ⁴ ἐπιτελέω, complete, perform. ⁵ ἁγιωσύνη, ης, ἡ, holiness, holy or sanctified state. ⁶ χωρέω, make room for, hold. ⁷ ἀδικέω, do wrong, harm. ⁸ φθείρω, destroy, corrupt. ⁹ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ¹⁰ κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ¹¹ προλέγω, say beforehand, forewarn. ¹² συναποθνήσκω, die with, die together with. ¹³ συζάω, live with, live together with. ¹⁴ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹⁵ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁶ ὑπερπερισσεύω, abound much more, abound exceedingly. ¹⁷ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁸ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹⁹ θλίβω, press, oppress. ²⁰ ἔξωθεν, from without, outside (gen). ²¹ μάχη, ης, ἡ, fight, conflict. ²² ἔσωθεν, from within, within. ²³ ταπεινός, humble, downcast. ²⁴ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ²⁵ Τίτος, ου, ὁ, Titus.

παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων¹ ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν,²
 τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν,³ τὸν ὑμῶν ζῆλον⁴ ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον
 χαρῆναι. Ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα⁵ ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ,⁶ οὐ 8
 μεταμέλομαι,⁷ εἰ καὶ μετεμελόμην·⁷ βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ⁶
 ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν⁵ ὑμᾶς. Νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι 9
 ἐλυπήθητε,⁵ ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε⁵ εἰς μετάνοιαν·⁸ ἐλυπήθητε⁵ γὰρ
 κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε⁹ ἐξ ἡμῶν. Ἡ γὰρ κατὰ θεόν 10
 λύπη¹⁰ μετάνοιαν⁸ εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον¹¹ κατεργάζεται·¹²
 ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη¹⁰ θάνατον κατεργάζεται.¹² Ἴδου γάρ, αὐτὸ 11
 τοῦτο, τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι⁵ ὑμᾶς, πόσῃ¹³ κατειργάσατο¹²
 ὑμῖν σπουδὴν,¹⁴ ἀλλὰ ἀπολογία,¹⁵ ἀλλὰ ἀγανάκτησιν,¹⁶ ἀλλὰ
 φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν,² ἀλλὰ ζῆλον,⁴ ἀλλὰ ἐκδίκησιν.¹⁷ Ἐν
 παντὶ συνεστήσατε¹⁸ ἑαυτοὺς ἁγνοὺς¹⁹ εἶναι ἐν τῷ πράγματι.²⁰ 12
 Ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν²¹ τοῦ ἀδικήσαντος,²² οὐδὲ
 εἵνεκεν²¹ τοῦ ἀδικηθέντος,²² ἀλλ' εἵνεκεν²¹ τοῦ φανερωθῆναι τὴν
 σπουδὴν¹⁴ ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 13
 Διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα.

¹ ἀναγγέλλω, announce, report. ² ἐπιπόθησις, εὐω, ἡ, longing, eager longing. ³ ὀδυρμός, οὐ, ὁ, lamentation, mourning. ⁴ ζῆλος, οὐ, ὁ, zeal, jealousy. ⁵ λυπέω, grieve, pain. ⁶ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ⁷ μεταμέλομαι, regret, repent. ⁸ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁹ ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. ¹⁰ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ¹¹ ἀμεταμέλητος, without regret, not to be repented of. ¹² κατεργάζομαι, work out, produce. ¹³ πόσος, how many? how great? ¹⁴ σπουδή, ἡς, ἡ, haste, diligence. ¹⁵ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ¹⁶ ἀγανάκτησις, εὐω, ἡ, indignation. ¹⁷ ἐκδίκησις, εὐω, ἡ, vengeance, vindication. ¹⁸ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁹ ἁγνός, pure, holy. ²⁰ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ²¹ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ²² ἀδικέω, do wrong, harm.

Ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει¹ ὑμῶν περισσοτέρως² μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ
 τῇ χαρᾷ Τίτου,³ ὅτι ἀναπέπαυται⁴ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων
 ὑμῶν. Ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατησχύνθην.⁵ ¹⁴
 ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλάλησαμεν ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ
 καύχησις⁶ ἡμῶν ἡ ἐπὶ Τίτου³ ἀλήθεια ἐγενήθη. Καὶ τὰ σπλάγχνα ¹⁵
 αὐτοῦ περισσοτέρως² εἰς ὑμᾶς ἐστίν, ἀναμιμνησκομένου⁸ τὴν
 πάντων ὑμῶν ὑπακοήν,⁹ ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου¹⁰ ἐδέξασθε
 αὐτόν. Χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ¹¹ ἐν ὑμῖν. ¹⁶

Γνωρίζομεν¹² δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ⁸
 ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας:¹³ ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ¹⁴ ²
 θλίψεως ἡ περισσεία¹⁵ τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους¹⁶
 πτωχεία¹⁷ αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦτον¹⁸ τῆς ἀπλότητος¹⁹
 αὐτῶν. Ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ δύναμιν ³
 αὐθαίρετοι,²⁰ μετὰ πολλῆς παρακλήσεως¹ δεόμενοι²¹ ἡμῶν, τὴν ⁴
 χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν²² τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους: καὶ ⁵
 οὐ καθὼς ἡλπίσαμεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ,
 καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος θεοῦ εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον,³ ⁶
 ἵνα καθὼς προενήρξατο,²³ οὕτως καὶ ἐπιτελέσῃ²⁴ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν

¹παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ²περισσῶς, abundantly, exceedingly. ³Τίτος, ου, ὁ, Titus. ⁴ἀναπαύω, refresh, take rest. ⁵καταισχύνω, put to shame, shame. ⁶καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁷σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ⁸ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ⁹ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ¹⁰τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ¹¹θαρρέω, of good courage, have confidence. ¹²γνωρίζω, make known, declare. ¹³Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁴δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ¹⁵περισσεία, ας, ἡ, superfluity, surplus. ¹⁶βάθος, ους, τό, depth, deep. ¹⁷πτωχεία, ας, ἡ, poverty, beggary. ¹⁸πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹⁹ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ²⁰αὐθαίρετος, of one's own accord. ²¹δέομαι, ask, request. ²²κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ²³προενάρχομαι, begin (beforehand), begin before. ²⁴ἐπιτελέω, complete, perform.

χάριν ταύτην. Ἀλλ' ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει, καὶ 7
 λόγῳ, καὶ γνώσει,¹ καὶ πάσῃ σπουδῇ,² καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν
 ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε. Οὐ κατ' 8
 ἐπιταγὴν³ λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς² καὶ τὸ τῆς
 ὑμετέρας⁴ ἀγάπης γνήσιον⁵ δοκιμάζων.⁶ Γινώσκετε γὰρ τὴν 9
 χάριν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσεν,⁷
 πλούσιος⁸ ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ⁹ πλουτήσητε.¹⁰ Καὶ 10
 γνώμην¹¹ ἐν τούτῳ δίδωμι: τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει,¹² οἵτινες οὐ
 μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλαιν προενηρξασθε¹³ ἀπὸ πέρυσι.
 Νυνὶ¹⁵ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε,¹⁶ ὅπως, καθάπερ¹⁷ ἡ 11
 προθυμία¹⁸ τοῦ θέλαιν, οὕτως καὶ τὸ ἐπιτελέσαι¹⁶ ἐκ τοῦ ἔχειν. Εἰ 12
 γὰρ ἡ προθυμία¹⁸ πρόκειται,¹⁹ καθὼς²⁰ ἐὰν ἔχη τις, εὐπρόσδεκτος,²¹
 οὐ καθὼς²⁰ οὐκ ἔχει. Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις,²² ὑμῖν δὲ θλίψις: 13
 ἀλλ' ἐξ ἰσότητος,²³ ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περισσευμα²⁴ εἰς τὸ
 ἐκείνων ὑστέρημα,²⁵ ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περισσευμα²⁴ γένηται εἰς 14
 τὸ ὑμῶν ὑστέρημα:²⁵ ὅπως γένηται ἰσότης,²³ καθὼς γέγραπται, Ὁ 15
 τὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεόνασεν:²⁶ καὶ ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἡλαττόνησεν.²⁷

¹γνώσις, εὖ, ἡ, wisdom, knowledge. ²σπουδή, ἡς, ἡ, haste, diligence. ³ἐπιταγή, ἡς, ἡ, command, commandment. ⁴ὑμέτερος, your. ⁵γνήσιος, genuine, true. ⁶δοκιμάζω, prove, approve. ⁷πτώχευω, be (extremely) poor, destitute. ⁸πλούσιος, rich. ⁹πτωχεία, ας, ἡ, poverty, beggary. ¹⁰πλουτέω, be rich, become rich. ¹¹γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion. ¹²συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹³προεναρξομαι, begin (beforehand), begin before. ¹⁴πέρυσι, last year. ¹⁵νυνί, now, already. ¹⁶ἐπιτελέω, complete, perform. ¹⁷καθάπερ, even as, just as. ¹⁸προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ¹⁹πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ²⁰καθὼς, in so far as, as. ²¹εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ²²ἄνεσις, εὖ, ἡ, loosening, relaxation. ²³ἰσότης, ητος, ἡ, equality, fairness. ²⁴περίσσευμα, τος, τό, superfluity, abundance. ²⁵ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ²⁶πλεονάζω, superabound, make to abound. ²⁷ἐλαττόνέω, have less, have too little.

Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν¹ ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ 16
καρδίᾳ Τίτου.² Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν³ ἐδέξατο, 17
σπουδαιότερος⁴ δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος⁵ ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς. 18
Συνεπέμψαμεν⁶ δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαινος⁷ ἐν τῷ
εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ 19
χειροτονηθεὶς⁸ ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος⁹ ἡμῶν σὺν τῇ
χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ
κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν¹⁰ ἡμῶν· στελλόμενοι¹¹ τοῦτο, μή τις 20
ἡμᾶς μωμήσῃται¹² ἐν τῇ ἀδρότητι¹³ ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ'
ἡμῶν· προνοούμενοι¹⁴ καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου ἀλλὰ καὶ 21
ἐνώπιον ἀνθρώπων. Συνεπέμψαμεν⁶ δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν 22
ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν¹⁵ ἐν πολλοῖς πολλάκις¹⁶ σπουδαῖον⁴ ὄντα,
νυνὶ¹⁷ δὲ πολὺ σπουδαιότερον,⁴ πεποιθήσει¹⁸ πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. 23
Εἴτε ὑπὲρ Τίτου,² κοινωνὸς¹⁹ ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός·²⁰ εἴτε
ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα χριστοῦ. Τὴν οὖν 24
ἐνδειξίν²¹ τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχήσεως²² ὑπὲρ ὑμῶν,
εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε²³ εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

¹ σπουδῇ, ἤς, ἡ, haste, diligence. ² Τίτος, ου, ὁ, Titus. ³ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁴ σπουδαῖος, diligent, earnest. ⁵ αὐθαίρετος, of one's own accord. ⁶ συμπεμπω, send with, send along with. ⁷ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ⁸ χειροτονέω, choose, appoint. ⁹ συνέκδημος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ¹⁰ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ¹¹ στέλλω, arrange, take care. ¹² μωμάσθαι, find fault with, criticize. ¹³ ἀδρότης, ητος, ἡ, abundance, lavishness. ¹⁴ προνοέω, provide for, have regard for. ¹⁵ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁶ πολλάκις, often, many times. ¹⁷ νυνί, now, already. ¹⁸ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹⁹ κοινωνός, ου, ὁ, partner, sharer. ²⁰ συνεργός, ου, ὁ, fellow worker. ²¹ ἐνδειξίς, εως, ἡ, proof, sign. ²² καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ²³ ἐνδείκνυμι, show forth, show.

Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν¹ μοί ἐστιν 9
 τὸ γράφειν ὑμῖν: οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν² ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν 2
 καυχῶμαι Μακεδόσιν,³ ὅτι Ἀχαῖα⁴ παρεσκεύασται⁵ ἀπὸ πέρυσι:⁶
 καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζήλος⁷ ἠρέθισεν⁸ τοὺς πλείονας. Ἐπεμψα δὲ τοὺς 3
 ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα⁹ ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ¹⁰ ἐν
 τῷ μέρει τούτῳ: ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι⁵ ᾗτε: 4
 μήπως,¹¹ ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες³ καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς
 ἀπαρασκευάστους,¹² καταισχυνθῶμεν¹³ ἡμεῖς – ἵνα μὴ λέγωμεν
 ὑμεῖς – ἐν τῇ ὑποστάσει¹⁴ ταύτῃ τῆς καυχήσεως.¹⁵ Ἀναγκαῖον¹⁶ 5
 οὖν ἡγησάμην¹⁷ παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφούς, ἵνα προέλθωσιν¹⁸
 εἰς ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσιν¹⁹ τὴν προκατηγγελημένην²⁰
 εὐλογία²¹ ὑμῶν, ταύτην ἐτοίμην²² εἶναι, οὕτως ὡς εὐλογίαν²¹ καὶ
 μὴ ὡς πλεονεξίαν.²³

Τοῦτο δέ, ὁ σπεύρων φειδομένως,²⁴ φειδομένως²⁴ καὶ θερίσει:²⁵ καὶ ὁ 6
 σπεύρων ἐπ' εὐλογίαις,²¹ ἐπ' εὐλογίαις²¹ καὶ θερίσει.²⁵ Ἐκαστος 7
 καθὼς προαιρεῖται²⁶ τῇ καρδίᾳ: μὴ ἐκ λύπης²⁷ ἢ ἐξ ἀνάγκης:²⁸
 ἱλαρὸν²⁹ γὰρ δότην³⁰ ἀγαπᾷ ὁ θεός. Δυνατὸς δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν 8

¹ περισσός, excessive, abundant. ² προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ³ Μακεδών, όνος, ό, Macedonian. ⁴ Ἀχαῖα, ας, ἡ, Achaia. ⁵ παρασκευάζω, prepare, make ready. ⁶ πέρυσι, last year. ⁷ ζήλος, ου, ό, zeal, jealousy. ⁸ ἐρεθίζω, arouse, provoke. ⁹ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁰ κενόω, empty, make void. ¹¹ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹² ἀπαρασκευάστος, not ready, unprepared. ¹³ καταισχύνω, put to shame, shame. ¹⁴ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ¹⁵ καύχῃς, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹⁶ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹⁷ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁸ προέρχομαι, go in front, precede. ¹⁹ προκαταρτίζω, arrange beforehand. ²⁰ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ²¹ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ²² ἑτοιμος, ready, prepared. ²³ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ²⁴ φειδομένως, sparingly. ²⁵ θερίζω, reap, gather. ²⁶ προαιρέω, propose, purpose. ²⁷ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ²⁸ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ²⁹ ἱλαρός, cheerful, glad. ³⁰ δότης, ου, ό, giver.

χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν
 αὐτάρκειαν¹ ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν· καθὼς 9
 γέγραπται, Ἐσκορπίσεν,² ἔδωκεν τοῖς πένησιν·³ ἡ δικαιοσύνη
 αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν⁴ σπέρμα τῷ 10
 σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρώσιν⁵ χορηγῆσαι,⁶ καὶ πληθύναι⁷ τὸν
 σπόρον⁸ ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι⁹ τὰ γενήματα¹⁰ τῆς δικαιοσύνης
 ὑμῶν· ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι¹¹ εἰς πᾶσαν ἀπλότητα,¹² ἥτις 11
 κατεργάζεται¹³ δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν¹⁴ τῷ θεῷ. Ὅτι ἡ διακονία 12
 τῆς λειτουργίας¹⁵ ταύτης οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα¹⁶ τὰ
 ὑστερήματα¹⁷ τῶν ἀγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν
 εὐχαριστιῶν¹⁴ τῷ θεῷ· διὰ τῆς δοκιμῆς¹⁸ τῆς διακονίας ταύτης 13
 δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ¹⁹ τῆς ὁμολογίας²⁰ ὑμῶν εἰς
 τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ ἀπλότητι¹² τῆς κοινωνίας²¹ εἰς
 αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας· καὶ αὐτῶν δεήσει²² ὑπὲρ ὑμῶν 14
 ἐπιποθούντων²³ ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν²⁴ χάριν τοῦ θεοῦ
 ἐφ' ὑμῖν. Χάρις δὲ τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ²⁵ αὐτοῦ δωρεᾷ.²⁶ 15

¹ αὐτάρκεια, ας, ἡ, sufficiency, contentment. ² σκορπίζω, scatter, disperse. ³ πένης, ητος, ὁ, poor, needy. ⁴ ἐπιχορηγέω, supply, provide. ⁵ βρώσις, εως, ἡ, eating, food. ⁶ χορηγέω, provide, supply in abundance. ⁷ πληθύνω, multiply, increase. ⁸ σπόρος, ου, ὁ, seed (sown), seed for sowing. ⁹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁰ γέννημα, τος, τό, offspring, child. ¹¹ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ¹² ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹³ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁴ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹⁵ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ¹⁶ προσαναπληρόω, supply. ¹⁷ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ¹⁸ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ¹⁹ ὑποταγή, ἡς, ἡ, subjection, obedience. ²⁰ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ²¹ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ²² δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ²³ ἐπιποθέω, long for, strain after. ²⁴ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ²⁵ ἀνεκδιήγητος, indescribable. ²⁶ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift.

Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος¹ καὶ **10**

ἐπιεικείας² τοῦ χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς³ ἐν ὑμῖν,

ἀπὼν⁴ δὲ θαρρῶ⁵ εἰς ὑμᾶς· δέομαι⁶ δέ, τὸ μὴ παρὼν⁷ θαρρήσαι⁵ **2**

τῇ πεποιθήσει⁸ ἣ λογίζομαι τολμῆσαι⁹ ἐπὶ τινὰς τοὺς

λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. Ἐν σαρκὶ **3**

γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα¹⁰ – τὰ γὰρ **4**

ὄπλα¹¹ τῆς στρατείας¹² ἡμῶν οὐ σαρκικά,¹³ ἀλλὰ δυνατὰ τῷ θεῷ

πρὸς καθαίρεσιν¹⁴ ὀχυρωμάτων¹⁵ – λογισμοὺς¹⁶ καθαιροῦντες¹⁷ **5**

καὶ πᾶν ὑψωμα¹⁸ ἐπαιρόμενον¹⁹ κατὰ τῆς γνώσεως²⁰ τοῦ θεοῦ, καὶ

αἰχμαλωτίζοντες²¹ πᾶν νόημα²² εἰς τὴν ὑπακοήν²³ τοῦ χριστοῦ, **6**

καὶ ἐν ἐτοιμίᾳ²⁴ ἔχοντες ἐκδικῆσαι²⁵ πᾶσαν παρακοήν,²⁶ ὅταν

πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.²³ Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε; Εἴ τις **7**

πέποιθεν ἑαυτῷ χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογίζεσθω πάλιν ἅψ’

ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς χριστοῦ, οὕτως καὶ ἡμεῖς χριστοῦ. Ἐάν **8**

τε γὰρ καὶ περισσότερόν²⁷ τι καυχῆσωμαι περὶ τῆς ἐξουσίας

ἡμῶν – ἥς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομήν,²⁸ καὶ οὐκ εἰς

καθαίρεσιν¹⁴ ὑμῶν – οὐκ αἰσχυνθήσομαι·²⁹ ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν **9**

ἐκφοβεῖν³⁰ ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν.³¹ Ὅτι, Αἱ μὲν ἐπιστολαί,³¹ **10**

¹ πραΰτης, mildness, gentleness. ² ἐπιεικεία, ας, ἡ, kindness, gentleness. ³ ταπεινός, humble, downcast. ⁴ ἀπαιμι, go away, depart. ⁵ θαρρῶ, of good courage, have confidence. ⁶ δέομαι, ask, request. ⁷ πάρεμι, be present, have arrived. ⁸ πεποίθησις, εως, ἡ, confidence, trust. ⁹ τολμάω, dare, endure. ¹⁰ στρατευόμεμαι, make war, hence to serve as a soldier. ¹¹ ὄπλον, ου, τό, tool, implement. ¹² στρατεία, ας, ἡ, campaign, warfare. ¹³ σαρκικός, fleshly, carnal. ¹⁴ καθαίρεσις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ¹⁵ ὀχύρωμα, τος, τό, fortress, strong defense. ¹⁶ λογισμός, οὔ, ὁ, reasoning, reflection. ¹⁷ καθαιρέω, take down, pull down. ¹⁸ ὑψωμα, τος, τό, height, lofty thing. ¹⁹ ἐπαίρω, lift up, raise. ²⁰ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ²¹ αἰχμαλωτίζω, take or lead captive, take captive. ²² νόημα, τος, τό, thought, mind. ²³ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ²⁴ ἐτοιμος, ready, prepared. ²⁵ ἐκδικέω, vindicate, avenge. ²⁶ παρακοή, ἡς, ἡ, disobedience. ²⁷ περισσός, excessive, abundant. ²⁸ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ²⁹ αἰσχύνομαι, dishonor, put to shame. ³⁰ ἐκφοβέω, frighten, terrify. ³¹ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch.

φησίν, βαρεῖαι¹ καὶ ἰσχυραί·² ἡ δὲ παρουσία³ τοῦ σώματος
 ἀσθενής,⁴ καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος.⁵ Τοῦτο λογιζέσθω ὁ¹¹
 τοιοῦτος, ὅτι οἳ⁶ ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν⁷ ἀπόντες,⁸
 τοιοῦτοι καὶ παρόντες⁹ τῷ ἔργῳ. Οὐ γὰρ τολμῶμεν¹⁰ ἐγκρίναι¹¹ ἢ¹²
 συγκρίναι¹² ἑαυτοὺς τισιν τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων·¹³ ἀλλὰ
 αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες,¹⁴ καὶ συγκρίνοντες¹²
 ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς, οὐ συνιοῦσιν.¹⁵ Ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα¹⁶¹³
 καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον¹⁷ τοῦ κανόνος¹⁸ οὗ ἐμέρισεν¹⁹
 ἡμῖν ὁ θεός, μέτρου,¹⁷ ἐφικέσθαι²⁰ ἄχρι καὶ ὑμῶν. Οὐ γὰρ ὥς μὴ¹⁴
 ἐφικνούμενοι²⁰ εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν²¹ ἑαυτοὺς· ἄχρι γὰρ καὶ
 ὑμῶν ἐφθάσαμεν²² ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ· οὐκ εἰς τὰ¹⁵
 ἄμετρα¹⁶ καυχώμενοι, ἐν ἀλλοτριῶις²³ κόποις,²⁴ ἐλπίδα δὲ ἔχοντες,
 αὐξανομένης²⁵ τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι²⁶ κατὰ
 τὸν κανόνα¹⁸ ἡμῶν εἰς περισσεῖαν,²⁷ εἰς τὰ ὑπερέκεινα²⁸ ὑμῶν¹⁶
 εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ²³ κανόνι¹⁸ εἰς τὰ ἔτοιμα²⁹
 καυχῆσασθαι. Ὁ δὲ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω. Οὐ γὰρ ὁ¹⁷
 ἑαυτὸν συνιστῶν,¹³ ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος,³⁰ ἀλλ' ὃν ὁ κύριος
 συνίστησιν.¹³

¹ βαρὺς, heavy, burdensome. ² ἰσχυρός, strong, mighty. ³ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ⁴ ἀσθενής, weak, infirm. ⁵ ἐξουθενέω, despise, ignore. ⁶ οἷος, such as, of what kind. ⁷ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ⁸ ἀπαιμι, go away, depart. ⁹ πάριμι, be present, have arrived. ¹⁰ τολμῶ, dare, endure. ¹¹ ἐγκρίνω, class, classify. ¹² συγκρίνω, combine, compare. ¹³ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁴ μετρέω, measure, estimate. ¹⁵ συνίημι, understand, consider. ¹⁶ ἄμετρος, immeasurable, not measurable. ¹⁷ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ¹⁸ κανὼν, ὄνος, ὁ, rule, standard. ¹⁹ μερίζω, divide, part. ²⁰ ἐφικνέομαι, reach, come to. ²¹ ὑπερεκτείνω, stretch out beyond, overextend. ²² φθάνω, come before another, anticipate. ²³ ἀλλότριος, strange, foreign. ²⁴ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ²⁵ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²⁶ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ²⁷ περισσεῖα, ας, ἡ, superfluity, surplus. ²⁸ ὑπερέκεινα, beyond. ²⁹ ἔτοιμος, ready, prepared. ³⁰ δόκιμος, tested, approved.

Ὅφελον¹ ἀνείχεσθέ² μου μικρὸν τῇ ἀφροσύνῃ·³ ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ² **11**

μου. Ζηλῶ⁴ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλῳ·⁵ ἡρμοσάμην⁶ γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ **2**

ἀνδρὶ παρθένον⁷ ἀγνὴν⁸ παραστήσαι τῷ χριστῷ. Φοβοῦμαι δὲ **3**

μήπως⁹ ὥς ὁ ὄφις¹⁰ Εὐὰν¹¹ ἐξηπάτησεν¹² ἐν τῇ πανουργίᾳ¹³ αὐτοῦ,

οὕτως¹⁴ φθαρῇ¹⁵ τὰ νοήματα¹⁶ ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἀπλότητος¹⁷ τῆς εἰς

τὸν χριστόν. Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν **4**

οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ

εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἠνείχεσθε.² Λογίζομαι **5**

γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι¹⁸ τῶν ὑπὲρ λίαν¹⁹ ἀποστολῶν. Εἰ δὲ καὶ **6**

ιδιώτης²⁰ τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει·²¹ ἀλλ' ἐν παντὶ

φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. Ἡ ἀμαρτίαν ἐποίησα ἑμαυτὸν **7**

ταπεινῶν²² ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῇτε,²³ ὅτι δωρεὰν²⁴ τὸ τοῦ θεοῦ

εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; Ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα,²⁵ **8**

λαβὼν ὀψώνιον²⁶ πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν· καὶ παρὼν²⁷ πρὸς **9**

ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεῖς,¹⁸ οὐ κατενάρκησα²⁸ οὐδενός· τὸ γὰρ

ὑστέρημα²⁹ μου προσανεπλήρωσαν³⁰ οἱ ἀδελφοί, ἐλθόντες ἀπὸ

Μακεδονίας·³¹ καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῇ³² ὑμῖν ἑμαυτὸν ἐτήρησα καὶ

¹ ὄφελον, would that (used to express a fruitless wish) ² ἀνέχομαι, endure, bear with. ³ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ⁴ ζηλόω, be zealous, am jealous. ⁵ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁶ ἡρμόζω, fit, join. ⁷ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ⁸ ἁγνός, pure, holy. ⁹ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹⁰ ὄφις, εως, ὁ, snake, serpent. ¹¹ Εὐὰ, ας, ἡ, Eve. ¹² ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. ¹³ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ¹⁴ οὕτως, thus, so. ¹⁵ φθείρω, destroy, corrupt. ¹⁶ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹⁷ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹⁸ ὑστερέω, lack, need. ¹⁹ λίαν, greatly, very. ²⁰ ιδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ²¹ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ²² ταπεινός, humble, humiliate. ²³ ὑψόω, lift up, exalt. ²⁴ δωρεάν, without cost, without cause. ²⁵ συλάω, rob, plunder. ²⁶ ὀψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ²⁷ παρίμι, be present, have arrived. ²⁸ κατανარκάω, burden, encumber. ²⁹ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ³⁰ προσανεπλήρῳ, supply. ³¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ³² ἀβαρής, not burdensome.

τηρήσω. Ἔστιν ἀλήθεια χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καύχησις¹ αὕτη 10
οὐ φραγήσεται² εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασιν³ τῆς Ἀχαΐας.⁴ Διὰ τί; 11
Ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; Ὁ θεὸς οἶδεν. Ὁ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα 12
ἐκκόψω⁵ τὴν ἀφορμὴν⁶ τῶν θελώντων ἀφορμὴν,⁶ ἵνα ἐν ᾧ
καυχῶνται, εὐρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι 13
ψευδαπόστολοι,⁷ ἐργάται⁸ δόλιοι,⁹ μετασχηματιζόμενοι¹⁰ εἰς
ἀποστόλους χριστοῦ. Καὶ οὐ θαυμαστόν:¹¹ αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς 14
μετασχηματίζεται¹⁰ εἰς ἄγγελον φωτός. Οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ 15
διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται¹⁰ ὡς διάκονοι δικαιοσύνης,
ὥν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

Πάλιν λέγω, μή τίς με δόξη ἄφρονα¹² εἶναι: εἰ δὲ μήγε,¹³ καὶ¹⁴ ὡς 16
ἄφρονα¹² δέξασθέ με, ἵνα καὶ γὰρ μικρόν τι καυχήσωμαι. Ὁ λαλῶ, 17
οὐ λαλῶ κατὰ κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ,¹⁵ ἐν ταύτῃ τῇ
ὑποστάσει¹⁶ τῆς καυχήσεως.¹ Ἐπεὶ¹⁷ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν 18
σάρκα, καὶ γὰρ καυχήσομαι. Ἡδέως¹⁸ γὰρ ἀνέχεσθε¹⁹ τῶν ἀφρόνων, 19
φρόνιμοι²⁰ ὄντες. Ἀνέχεσθε¹⁹ γὰρ, εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ,²¹ εἴ τις 20
κατεσθίει,²² εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται,²³ εἴ τις ὑμᾶς εἰς
πρόσωπον δέρει.²⁴ Κατὰ ἀτιμίαν²⁵ λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς 21

¹ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ² φράσσω, stop, shut. ³ κλίμα, τος, τό, region, territory. ⁴ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁵ ἐκκόπτω, cut out, cut off. ⁶ ἀφορμή, ἡς, ἡ, occasion, opportunity. ⁷ ψευδαπόστολος, ου, ὁ, false apostle. ⁸ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ⁹ δόλιος, deceitful, treacherous. ¹⁰ μετασχηματίζω, transform, disguise. ¹¹ θαυμαστός, wonderful, marvelous. ¹² ἄφρων, foolish, senseless. ¹³ μήγε, otherwise (used in the phrase εἰ δὲ μήγε). ¹⁴ καὶ, and if, even if. ¹⁵ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ¹⁶ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ¹⁷ ἐπεὶ, when, since. ¹⁸ ἡδέως, sweetly, gladly. ¹⁹ ἀνέχομαι, endure, bear with. ²⁰ φρόνιμος, prudent, wise. ²¹ καταδουλόω, enslave. ²² κατεσθίω, eat up, devour. ²³ ἐπαίρω, lift up, raise. ²⁴ δέρω, beat, flay. ²⁵ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace.

ἡσθενήσαμεν: ἐν ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ¹ – ἐν ἀφροσύνῃ² λέγω –
 τολμῶ¹ κἀγώ. Ἑβραῖοί³ εἰσιν; Κἀγώ. Ἰσραηλίται⁴ εἰσιν; Κἀγώ. 22
 Σπέρμα Ἀβραάμ εἰσιν; Κἀγώ. Διάκονοι χριστοῦ εἰσιν;– 23
 παραφρονῶν⁵ λαλῶ – Ὑπὲρ ἐγώ. Ἐν κόποις⁶ περισσοτέρως,⁷ ἐν
 πληγαῖς⁸ ὑπερβαλλόντως,⁹ ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως,⁷ ἐν
 θανάτοις πολλάκις,¹⁰ ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις¹¹ τεσσαράκοντα¹² 24
 παρὰ μίαν ἔλαβον. Τρίς¹³ ἐραβδίσθην,¹⁴ ἅπαξ¹⁵ ἐλιθάσθην,¹⁶ τρίς¹³ 25
 ἐναυάγησα,¹⁷ νυχθήμερον¹⁸ ἐν τῷ βυθῷ¹⁹ πεποιήκα: ὁδοιπορίαις²⁰ 26
 πολλάκις,¹⁰ κινδύνους²¹ ποταμῶν,²² κινδύνους²¹ ληστῶν,²³
 κινδύνους²¹ ἐκ γένους,²⁴ κινδύνους²¹ ἐξ ἐθνῶν, κινδύνους²¹ ἐν πόλει,
 κινδύνους²¹ ἐν ἐρημίᾳ,²⁵ κινδύνους²¹ ἐν θαλάσῃ, κινδύνους²¹ ἐν
 ψευδαδέλφοις:²⁶ ἐν κόπῳ⁶ καὶ μόχθῳ,²⁷ ἐν ἀγρυπνίαις²⁸ πολλάκις,¹⁰ 27
 ἐν λιμῷ²⁹ καὶ δίψει,³⁰ ἐν νηστείαις³¹ πολλάκις,¹⁰ ἐν ψυχῇ³² καὶ
 γυμνότητι.³³ Χωρὶς τῶν παρεκτός,³⁴ ἡ ἐπισύστασις³⁵ μου ἡ καθ' 28
 ἡμέραν, ἡ μέριμνα³⁶ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ 29
 ἀσθενῶ; Τίς σκανδαλίζεται,³⁷ καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;³⁸ Εἰ 30
 καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας³⁹ μου καυχήσομαι. Ὁ θεὸς καὶ 31

¹ τολμᾶω, dare, endure. ² ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ³ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ⁴ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ⁵ παραφρονέω, be beside oneself, be insane. ⁶ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ⁷ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ⁸ πληγή, ης, ἡ, blow, wound. ⁹ ὑπερβαλλόντως, above measure, much more. ¹⁰ πολλάκις, often, many times. ¹¹ πεντάκις, five times. ¹² τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹³ τρίς, thrice, three times. ¹⁴ ῥαβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ¹⁵ ἅπαξ, once, once for all. ¹⁶ λιθάζω, throw stones, stone. ¹⁷ ναυαγέω, suffer shipwreck, am shipwrecked. ¹⁸ νυχθήμερον, ου, τό, day and a night, twenty-four hours. ¹⁹ βυθός, ου, ὁ, sea, deep water. ²⁰ ὁδοιπορία, ας, ἡ, walking, journey. ²¹ κίνδυνος, ου, ὁ, danger, peril. ²² ποταμός, ου, ὁ, river, stream. ²³ ληστής, ου, ὁ, robber, brigand. ²⁴ γένος, ους, τό, race, kind. ²⁵ ἐρημία, ας, ἡ, wilderness, desert. ²⁶ ψευδάδελφος, ου, ὁ, false brother. ²⁷ μόχθος, ου, ὁ, toil, hardship. ²⁸ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ²⁹ λιμός, ου, ὁ, hunger, famine. ³⁰ δίψος, ους, τό, thirst. ³¹ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ³² ψύχος, ους, τό, cold. ³³ γυμνότης, ητος, ἡ, nakedness, exposure. ³⁴ παρεκτός, except for, apart from. ³⁵ ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse. ³⁶ μέριμνα, ης, ἡ, care, anxiety. ³⁷ σκανδαλίζω, cause to stumble. ³⁸ πυρόω, burn, am purified by fire. ³⁹ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness.

πατὴρ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς¹ εἰς τοὺς
αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι.² Ἐν Δαμασκῷ³ ὁ ἐθνάρχης⁴ Ἀρέτα⁵ τοῦ 32
βασιλέως ἐφρούρει⁶ τὴν Δαμασκηνῶν⁷ πόλιν, πιάσαι⁸ με θέλων: 33
καὶ διὰ θυρίδος⁹ ἐν σαργάνῃ¹⁰ ἐχαλάσθην¹¹ διὰ τοῦ τείχους¹² καὶ
ἐξέφυγον¹³ τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

Καυχᾶσθαι δὴ¹⁴ οὐ συμφέρει¹⁵ μοι: ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας¹⁶ 12
καὶ ἀποκαλύψεις¹⁷ κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν χριστῷ πρὸ ἐτών 2
δεκατεσσάρων¹⁸ – εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα: εἴτε ἐκτός¹⁹ τοῦ
σώματος οὐκ οἶδα: ὁ θεὸς οἶδεν – ἄρπαγέντα²⁰ τὸν τοιοῦτον ἕως
τρίτου οὐρανοῦ. Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον – εἴτε ἐν 3
σώματι, εἴτε ἐκτός¹⁹ τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα: ὁ θεὸς οἶδεν – ὅτι 4
ἡρπάγη²⁰ εἰς τὸν παράδεισον,²¹ καὶ ἤκουσεν ἄρρητα²² ῥήματα, ἃ
οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. Ὑπὲρ τοῦ τοιοῦτου καυχῆσομαι: 5
ὕπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ καυχῆσομαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις²³ μου: 6
ἐὰν γὰρ θελήσω καυχῆσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων:²⁴ ἀλήθειαν
γὰρ ἐρῶ: φείδομαι²⁵ δέ, μὴ τις εἰς ἐμὲ λογίσσῃται ὑπὲρ ὃ βλέπει με,
ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. Καὶ τῇ ὑπερβολῇ²⁶ τῶν ἀποκαλύψεων¹⁷ ἵνα 7

¹ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ² ψεύδομαι, lie. ³ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ⁴ ἐθνάρχης, οὐ, ὁ, ethnarch (provincial governor). ⁵ Ἀρέτας, α, ὁ, Aretas. ⁶ φρουρέω, guard, protect. ⁷ Δαμασκηνός, from Damascus, inhabitant of Damascus. ⁸ πιάζω, take, lay hold of. ⁹ θυρίς, ἴδος, ἡ, window, windowsill. ¹⁰ σαργάνη, ης, ἡ, basket. ¹¹ χαλάω, slacken, let down. ¹² τεῖχος, οὐς, τό, wall. ¹³ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ¹⁴ δὴ, also, indeed. ¹⁵ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁶ ὀπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ¹⁷ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹⁸ δεκατέσσαρες, fourteen, 14. ¹⁹ ἐκτός, aside from, besides. ²⁰ ἡρπάζω, seize, snatch. ²¹ παράδεισος, οὐ, ὁ, paradise, Paradise. ²² ἄρρητος, inexpressible, unspeakable. ²³ ἀσθενεία, ας, ἡ, weakness, sickness. ²⁴ ἄφρων, foolish, senseless. ²⁵ φείδομαι, spare, abstain. ²⁶ ὑπερβολή, ης, ἡ, excess, superiority.

μὴ ὑπεραίρωμαι,¹ ἐδόθη μοι σκόλοψ² τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατᾶν,
 ἵνα με κολαφίζῃ,³ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι.¹ Ὑπὲρ τούτου τρίς⁴ τὸν 8
 κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῇ⁵ ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ εἴρηκέν μοι, 9
 Ἀρκεί⁶ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ⁷
 τελειοῦται.⁸ Ἡδιστα⁹ οὖν μᾶλλον καυχῆσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις
 μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ¹⁰ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ χριστοῦ. Διὸ 10
 εὐδοκῶ¹¹ ἐν ἀσθενείαις,⁷ ἐν ὕβρεσιν,¹² ἐν ἀνάγκαις,¹³ ἐν διωγμοῖς,¹⁴
 ἐν στενοχωρίαις,¹⁵ ὑπὲρ χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός
 εἰμι.

Γέγονα ἄφρων¹⁶ καυχώμενος· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε·¹⁷ ἐγὼ γὰρ 11
 ὄφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι·¹⁸ οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα¹⁹ τῶν
 ὑπὲρ λίαν²⁰ ἀποστολῶν, εἰ καὶ οὐδὲν εἰμι. Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ 12
 ἀποστολῶν κατεργάσθη²¹ ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις
 καὶ τέρασιν²² καὶ δυνάμεσιν. Τί γάρ ἐστιν ὃ ἠττήθητε²³ ὑπὲρ τὰς 13
 λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα²⁴ ὑμῶν;
 Χαρίσασθέ²⁵ μοι τὴν ἀδικίαν²⁶ ταύτην.

¹ ὑπεραίρω, raise beyond, uplift. ² σκόλοψ, οπος, ὁ, thorn, splinter. ³ κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ⁴ τρίς, thrice, three times. ⁵ ἀφίστημι, withdraw, depart. ⁶ ἀρκέω, assist, suffice. ⁷ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁸ τελειόω, fill, fulfill. ⁹ ἡδιστα, most gladly, pleasantly. ¹⁰ ἐπισκηνώω, dwell, set up a tent upon. ¹¹ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ¹² ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ¹³ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁴ διωγμός, οῦ, ὁ, persecution. ¹⁵ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ¹⁶ ἄφρων, foolish, senseless. ¹⁷ ἀναγκάζω, force, compel. ¹⁸ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁹ ὑστέρειω, lack, need. ²⁰ λίαν, greatly, very. ²¹ κατεργάζομαι, work out, produce. ²² τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ²³ ἡττάομαι, be overcome or defeated, am defeated. ²⁴ κατενάρκω, burden, encumber. ²⁵ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²⁶ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness.

Ἰδοὺ, τρίτον ἐτοίμως¹ ἔχω ἔλθειν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω² 14

ὑμῶν· οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλὰ ὑμᾶς· οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα

τοῖς γονεῦσιν³ θησαυρίζειν,⁴ ἀλλ' οἱ γονεῖς³ τοῖς τέκνοις. Ἐγὼ δὲ 15

ἥδιστα⁵ δαπανήσω⁶ καὶ ἐκδαπανηθήσομαι⁷ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν

ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως⁸ ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἥττον⁹ ἀγαπῶμαι. 16

Ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα¹⁰ ὑμᾶς· ἀλλ' ὑπάρχων πανοῦργος,¹¹

δόλω¹² ὑμᾶς ἔλαβον. Μή τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' 17

αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα¹³ ὑμᾶς· Παρεκάλεσα Τίτον,¹⁴ καὶ 18

συναπέστειλα¹⁵ τὸν ἀδελφόν· μήτι¹⁶ ἐπλεονέκτησεν¹³ ὑμᾶς Τίτος;

Οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; Οὐ τοῖς αὐτοῖς ἔχνεσιν;

Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα;¹⁸ Κατενώπιον¹⁹ τοῦ θεοῦ ἐν 19

χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν

οἰκοδομῆς.²⁰ Φοβοῦμαι γάρ, μήπως²¹ ἐλθὼν οὐχ οἷους²² θέλω 20

εὔρω ὑμᾶς, καὶ γὰρ εὔρεθῶ ὑμῖν οἷον²² οὐ θέλετε· μήπως²¹ ἔρεις,²³

ζῆλοι,²⁴ θυμοί,²⁵ ἐριθείαι,²⁶ καταλαλιαί,²⁷ ψιθυρισμοί,²⁸ φυσιώσεις,²⁹

¹ ἐτοίμως, readily. ² καταναρκάω, burden, encumber. ³ γονεῦς, ἑως, ὁ, parent. ⁴ θησαυρίζω, lay up, store up. ⁵ ἥδιστα, most gladly, pleasantly. ⁶ δαπανᾶω, spend, spend freely. ⁷ ἐκδαπανᾶω, spend completely. ⁸ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ⁹ ἥττων, lesser, inferior. ¹⁰ καταβάρεω, burden, weigh down. ¹¹ πανοῦργος, clever, crafty. ¹² δόλος, οὐ, ὁ, guile, deceit. ¹³ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ¹⁴ Τίτος, οὐ, ὁ, Titus. ¹⁵ συναποστέλλω, send with, send together with. ¹⁶ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹⁷ ἔχνος, οὐς, τό, track, footprint. ¹⁸ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹⁹ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ²⁰ οἰκοδομή, ἥς, ἡ, building, edification. ²¹ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²² οἷος, such as, of what kind. ²³ ἔρις, ἰδος, ἡ, strife, contention. ²⁴ ζῆλος, οὐ, ὁ, zeal, jealousy. ²⁵ θυμός, οὐ, ὁ, wrath, outburst of passion. ²⁶ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ²⁷ καταλαλιά, ας, ἡ, evil speech, slander. ²⁸ ψιθυρισμός, οὐ, ὁ, gossiping, secret slandering. ²⁹ φυσίωσις, εως, ἡ, puffing up, arrogance.

ἀκαταστασίαι·¹ μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσει² ὁ θεός μου 21
 πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω³ πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων,⁴ καὶ
 μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ⁵ καὶ πορνείᾳ⁶ καὶ ἀσελγείᾳ⁷
 ἧ ἔπραξαν.

Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ 13
 τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. Προεῖρηκα⁸ καὶ προλέγω,⁸ ὥς 2
 παρῶν⁹ τὸ δεύτερον, καὶ ἀπῶν¹⁰ νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσιν
 καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι·¹¹ 3
 ἐπεὶ¹² δοκιμὴν¹³ ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος χριστοῦ, ὃς εἰς
 ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ¹⁴ ἐν ὑμῖν· καὶ γὰρ εἰ ἐσταυρώθη 4
 ἐξ ἀσθενείας,¹⁵ ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως θεοῦ. Καὶ γὰρ ἡμεῖς
 ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως
 θεοῦ εἰς ὑμᾶς. Ἐαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς 5
 δοκιμάζετε.¹⁶ Ἡ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς, ὅτι Ἰησοῦς χριστὸς
 ἐν ὑμῖν ἐστίν; Εἰ μήτι¹⁷ ἀδόκιμοί¹⁸ ἐστε. Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε 6
 ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι.¹⁸ Εὐχομαι¹⁹ δὲ πρὸς τὸν θεόν, μὴ 7
 ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι²⁰ φανώμεν,
 ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὥς ἀδόκιμοι¹⁸ ὦμεν. Οὐ 8

¹ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ² ταπεινῶ, humble, humiliate. ³ πενθέω, mourn, lament. ⁴ προαμαρτάνω, sin beforehand, sin previously. ⁵ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ⁶ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁷ ἀσελγεία, ας, ἡ, licentiousness, debauchery. ⁸ προλέγω, say beforehand, forewarn. ⁹ παρίμι, be present, have arrived. ¹⁰ ἀπείμι, go away, depart. ¹¹ φείδομαι, spare, abstain. ¹² ἐπεὶ, when, since. ¹³ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ¹⁴ δυνατέω, be able, be powerful. ¹⁵ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁶ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁷ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹⁸ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ¹⁹ εὐχομαι, pray, wish. ²⁰ δόκιμος, tested, approved.

γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. 9

Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ᾗτε:

τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα,¹ τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.² Διὰ τοῦτο ταῦτα 10

ἀπὸν³ γράφω, ἵνα παρὼν⁴ μὴ ἀποτόμω⁵ χρήσωμαι,⁶ κατὰ τὴν

ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέν μοι ὁ κύριος εἰς οἰκοδομήν,⁷ καὶ οὐκ εἰς

καθαίρεσιν.⁸

Λοιπὸν, ἀδελφοί, χαίρετε: καταρτίζεσθε,⁹ παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ 11

φρονεῖτε,¹⁰ εἰρηνεύετε:¹¹ καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται

μεθ' ὑμῶν. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ φιλήματι.¹² 12

Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες. 13

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, καὶ ἡ 14

κοινωνία¹³ τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

¹ εὐχομαι, pray, wish. ² κατάρτισις, εὖ, ἡ, being made complete, perfecting. ³ ἀπειμι, go away, depart. ⁴ παρειμι, be present, have arrived. ⁵ ἀποτόμω, severely, rigorously. ⁶ χρήσασθαι, use, make use of. ⁷ οἰκοδομή, ἡ, ἡ, building, edification. ⁸ καθαίρεσις, εὖ, ἡ, tearing down, destruction. ⁹ καταρτίζω, mend, fit. ¹⁰ φρονέω, think, judge. ¹¹ εἰρηνεύω, bring to peace, be at peace. ¹² φίλημα, τὸς, τό, kiss. ¹³ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution.